
Aholini ro'yxatga olish jarayonida geografik xususiyatlarning o'rni

Aholi va uy-joy fondini ro'yxatga olishning o'ziga xos xususiyatlaridan biri geografik xususiyatlarning keng qamrovli tasniflanishi mumkin bo'lgan darajadir. Aholini ro'yxatga olish toifasi aniqlagandan so'ng, ushbu to'plamning geografik joylashuvini o'rganish mumkin bo'ladi.

Agar mamlakat "odatda yashaydigan aholi"dan ro'yxatga olish toifasi sifatida foydalana olmasa, unga yaqin bo'lgan bahodan foydalanishi kerak. Odatda, yashash joyi iloji boricha, eng kichik, ma'muriy-hududiy bo'linish birligi asosida kodlanishi va geografik koordinatalarga bog'langan bo'lishi kerak.

Oddiy yashash joyi aniq geografik manzil nuqtalari yoki bunday koordinatalar bo'lmasa, aniq va to'liq pochta manziliga geokodlash uchun koordinatalar juftligiga ko'p o'lchamli bog'lanishga ega bo'lishi kerak.

Geografik xususiyatlarning maqsadi — jadvallarni tuzish va ko'p o'lchamli birliklarni har qanday kichik geografik yoki ma'muriy birlik darajasida hisoblash imkoniyatini ta'minlash va agar iloji bo'lsa, koordinatali birliklar orqali hisoblashdir. Bu foydalanuvchilarning ko'p o'lchamli tahlil qilish uchun zarur bo'lgan ma'lumotlarga bo'lgan ehtiyojlarini qondirish uchun zarurdir. Ro'yxatga olish va oddiy yashash joyini topish o'rtasidagi munosabatlar doimiy va ajralmas bo'lishi, alohida yozuvlar darajasida ro'yxatga olish ma'lumotlarining bir qismi bo'lishi kerak.

Aholini ro'yxatga olish maqsadlari uchun ko'chalarga aniq ajratilgan mustahkam qurilish maydonini yaratish, bunday hududning bir qismi bo'lmay turib, mahalliy aholi tomonidan o'ziga xos nom berilgan bir guruh binolarni shakllantirish, yuqorida aytib o'tilgan ikkita talabdan biriga javob bermasdan, hech kim yaqin qo'shni binolardan 200 metrdan ortiq bo'lmagan binolar guruhini tashkil qiladi. Aholi punktlarini aniqlash va ularning chegaralarini belgilashda mamlakatlar uchun umumiy qo'llanma bo'lib xizmat qilish uchun mo'ljallangan. Shuning, uchun har bir mamlakatning shartlari va amaliyotiga moslashish kerak bo'lishi mumkin. Yuqorida keltirilgan ta'rifga javob beradigan aholi punktlarida yashamaydigan aholi alohida binolarda istiqomat qiluvchi deb ta'riflanadi. Ro'yxatga olish uchun turar-joy ta'rifi qanday bo'lishidan qat'i nazar, u ro'yxatga olish materiallari yoki meta-ma'lumotda batafsil tushuntirilishi kerak.

M.Axrorov,

Qo'shtepa tumani statistika bo'limi boshlig'i.

2024-11-16 12:29:44